

Beeld: Marie-Thérèse ter Haar

Ab Gietelink

Marie-Thérèse ter Haar heeft het voorkomen van een 19e eeuwse Russische dame, weggelopen uit een toneelstuk van Tsjechov. Een klassiek geklede gepassioneerde vrouw die het liefst wegdroomt in de wereld van de 19e eeuwse Russische romanciers. Zij schreef boeken over Rusland zoals *De ontgoocheling - Rusland en het Westen* (2015) en *De visie van Toergenjev en de parallellen met het heden* (2021). Zij woonde vanaf de jaren tachtig decennia in Moskou en pendelt sindsdien tussen Rusland, Oost-Europa en Nederland. Zij is oprichter en directeur van de Rusland & Oost-Europa Academie in Arnhem. Ze is een veelgevraagd spreker en geeft geregeld lezingen in het land.

Je vertelde mij dat veel mensen in Moskou de inval steunen.

Om je de waarheid te zeggen. Ik ben alles nog aan het verwerken. Ik heb de afgelopen 30 jaar halftime in Moskou en halftime in Nederland gewoond. Ik ken veel Oekraïense mensen die met Russen zijn getrouwd. Goede vrienden in Donbas, een ingenieurrechtspaar, hebben mij bijvoorbeeld de afgelopen jaren op de

“Maar is Poetin gek geworden? En doet hij dit op zijn eentje? Nee, natuurlijk niet.”

Heb jij de inval voorzien?

Ik had dit niet verwacht. Het heeft me overvallen en ik vroeg me wel af of Poetin paranoia geworden was. Maar het hoofdprobleem is de Navo en dat had niet zo hoeven zijn.

Sinds de val van de Muur in 1989 is de Navo, ondanks de beloften aan Gorbatsjov, 1000 km Oostwaarts opgerukt?

Ja. Als Poetin in December nog een laatste poging doet in een land waarvan ik blijf zeggen: niet alleen Moskou en Petersburg, maar ook Novosibirsk en Vladivostok waren zo pro-westers. Het is 30 jaar lang gericht op Europa. De algehele sfeer was: wij horen bij Europa.

Jij bent toch een van de ambassadrices die geprobeerd heeft om de brugfunctie te vervullen?

“Rusland is de afgelopen dertig jaar gericht geweest op Europa. Poetin wilde bij Europa horen. Maar we zijn Rusland voorgoed kwijt. We drijven het in de armen van China.” Rusland-deskundige Marie-Thérèse ter Haar heeft zich met haar Rusland & Oost-Europa Academie jarenlang ingespannen om de betrekkingen tussen Rusland en het Westen te verbeteren. Door de Oekraïne-crisis ziet zij al haar inspanningen teniet gedaan. Haar instituut in Arnhem, dat cursussen, reizen en toneelvoorstellingen organiseert, met zowel Russische als Oekraïense docenten, krijgt nu haatmail en bedreigingen.

ONS PRACHTIGE EUROPA IS EEN VAZAL VAN AMERIKA GEWORDEN

stond voor democratie en vrijheid. Maar de bevolking werd arm en de maffia geregeerde steeds meer het land. Chodorkovski, Goesinko, Potanin. In de jaren '90 is de echte maffia begonnen. Maar *soit*. Nog steeds gold de belofte dat de Navo niet verder zou uitbreiden. En in 1999 wilde men toch Polen, Tsjechië en Hongarije erbij. Ik heb de Navo-uitbreiding gade geslagen bij vrienden in Moskou en Kiev. 1000-jar broedervolk, afgezien van de westkant rond Lviv, want dat was daarvoor Polen en deel van het Habsburgse rijk.

Over de uitbreiding van de Navo was er verbazing, ongeloof. In 2000 was onder-tussen Poetin aan de macht gekomen. Hij was zeer westers, dat blijf ik zeggen. Misschien wel tot een half jaar geleden. Hij vertelde in de Reichstag in Berlijn hoe hij